

**Handläggare**  
Susanne Höglin  
Telefon: 0850829766**Till**  
Stadsbyggnadskontoret

## **Sperlingens Backe, del av kvarteret, planärende på granskning, 2014-00404**

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

### **Beslut**

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan.

### **Ärendet**

Skönhetsrådet har tidigare yttrat sig över föreliggande planer i såväl program- som plansamråd. Vid båda dessa tillfällen, 2105 och 2017 har rådet ställt sig negativt till de omfattande rivningar som föreslagits, till de kraftiga påbyggnaderna samt till den försämrade tillgängligheten till tunnelbanan. Nu när planen är på granskning ser rådet flera positiva inslag, t.ex. den större orienterbarheten den inre miljön. Dock kvarstår huvudsakligen de problem som rådet tidigare påpekat.

En övergripande knäckfråga är hur staden ser på kvarterets placering. Trots att Sperlingens backe ligger på Östermalm, en bit utanför det moderna City föreslås påbyggnader som bara tidigare accepterats i den modernistiska miljön på Norrmalm. Genomförs höjningarna befarar rådet att en ny princip för påbyggnader etableras på Stockholms malmar. Höjdsättningen av innerstaden utanför City styrs av de principer som presenterades i Lindhagenplanen 1866 med fasta relationer mellan hushöjd och gatubredd. I normalfallet innebär detta att byggnadernas fasader är 1,5 meter högre än gatubredden och att taket inordnas under en 45-graders vinkel. I planförslaget trappas byggnaderna in där takfoten borde legat och tillåts sedan i en brant vinkel ha uppemot fyra ytterligare våningar. Rådet anser att detta är ett sätt att tänja stadens tidigare principer till oigenkännlighet och att det kommer att få stora konsekvenser för andra kvarter i innerstaden om det tillåts här.

Trots det positiva i att de föreslagna rivningarna minskat i vill rådet understryka att planarbetets utgångspunkt där omfattande rivningar utgjort grunden är felaktig. Istället borde kvarteret utvecklats med den befintliga bebyggelsen som utgångspunkt. Ur ett hållbarhetsperspektiv rimmar det dessutom illa med det allt större

fokus på återbruk som märks generellt i samhället. Rådet beklagar att 1980-talets postmoderna bebyggelse bedömts sakna värde och i huvudsak står inför att elimineras. Rivningen av restaurang Tures är exempelvis en helt onödig skövling av en tidstypisk och högklassig glasarkitektur. Rådet kan acceptera en rivning av parkeringshuset, men finner dess värden styvmoderligt hanterade. Som en av de tidigaste bilmiljöerna i Sverige, med delvis klassicerande interiör och stram funktionalistisk fasad är den unik i sitt slag. Planförslaget är paradoxalt i så mening att det på samma gång föreslår en rivning av en autentisk, snart 85-årig fasad samtidigt som det föreslår rekonstruktioner av andra fasader som bara är ett par decennier äldre. Skönhetsrådet motsätter sig inte fasadrekonstruktionerna, men finner tillvägagångssättet märkligt och ställer sig frågande till hur värderingen gjorts mellan arkitektur från 1880-talet respektive 1930- och 1980-talen.

Skönhetsrådet har tidigare inskräpt stadens intresse i att värna den allmänna tillgängligheten till tunnelbanestationen Östermalmstorg. Att ta bort uppgången på Birger Jarlsgatans östra sida och istället låta uppgången mynna inne i Sturegallerian leder till en sämre lösning för allmänheten till förmån för fastighetsägarens handelslägen. Rådet anser att en uppgång genom Marmorhallarna mycket väl kan vara ett komplement till den direkta kontakten med gatan, men inte en ersättning. Tunnelbaneuppgångar som mynnar i privata lokaler kan inte heller garanteras vara öppna över dygnet utan förutsätter i förlängningen fastighetsägarens välvilja.

Sammanfattningsvis står rådet fast vid sina tidigare ståndpunkter och anser att tunnelbaneentrén mot Birger Jarlsgatan måste behållas, att högklassig arkitektur från 1930- och 1980-talen måste värderas högre och inte kan ställas inför storskaliga rivningar samt att kvarterets höjder ska följa de etablerade principer för hushöjd och gatubredd som gäller för malmarna.

## **Digitala signaturer**

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

| <b>Namn</b>                  | <b>Datum</b> |
|------------------------------|--------------|
| Inga Margareta, Varg         | 2019-08-29   |
| Magnus Henrik Erkki, Nerlund | 2019-08-29   |